

Lukáš Potěšil / Ivana Pařízková

Zákon
o správních poplatcích
a předpisy související

Komentář

Vzor citace: POTĚŠIL, L., PAŘÍZKOVÁ, I. *Zákon o správních poplatcích a předpisy související. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, 292 s.

OBSAH

Seznam zkratk	VII
Seznam předpisů citovaných v komentáři	IX
Úvod	XI
Ke správním poplatkům obecně	XIII

ZÁKON O SPRÁVNÍCH POPLATCÍCH

§ 1	Předmět úpravy	2
§ 2	Předmět poplatků	8
§ 3	Poplatník	14
§ 4	Sazby poplatků a zaokrouhlování	19
§ 5	Vyměření a vybírání poplatku, splatnost poplatku a následky jeho nezaplacení	22
§ 6	Placení poplatku	37
§ 7	Vracení poplatku	44
§ 8	Osvobození od poplatku	49
§ 9	zrušen	55
§ 10	Dohled finančních úřadů na příjmy státního rozpočtu	55
§ 11	Přechodné ustanovení	60
§ 12	Zmocňovací ustanovení	66
§ 13	Zrušovací ustanovení	68
§ 14	Účinnost	69

Přílohy:

Sazebník (Pol. 1–163)	73
Část I (Pol. 1–25a)	73
Část II (Pol. 26–36a)	98
Část III (Pol. 37–59a)	108
Část IV (Pol. 60–67)	123
Část V (Pol. 68–96)	136
Část VI (Pol. 97–102A)	148
Část VII (Pol. 103–107)	155
Část VIII (Pol. 108–114)	159
Část IX (Pol. 115–118)	162
Část X (Pol. 119–125)	167
Část XI (Pol. 126–143)	171

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA

právní fakulty MU

S-3317 / 168 904

Právní stav k 1. 8. 2017.

© JUDr. Lukáš Potěšil, Ph.D.,
JUDr. Ivana Pařízková, Ph.D., 2017

ISBN 978-80-7552-781-3 (brož.)

ISBN 978-80-7552-782-0 (e-pub)

Průmyslové vzory (Pol. 135–137)	173
Ochranné známky a označení původu (Pol. 138–141)	174
Topografie polovodičových výrobků (Pol. 142–143)	175
Část XII	176
Konzulární poplatky (Pol. 144–163)	176
Přehled navazujících ustanovení zvláštních předpisů	185
Navazující ustanovení zvláštních předpisů	188
Seznam použité literatury	271
Věcný rejstřík	273
O autorech	277

SEZNAM ZKRATEK

Právní předpisy

daňový řád

zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

lesní zákon

zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů

Listina

usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky

o. s. ř.

zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

obč. zák.

zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

rozpočtová pravidla

zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

s. ř. s.

zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

správní řád, spr. řád

zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Ústava

ústavní zákon České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

zák. č. 2/1969 Sb.

zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky

zák. o místních poplatcích

zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích

zák. o oceňování majetku

zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku)

zák. o odpadech

zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech

zák. o platebním styku

zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku

zák. o přestupcích

zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích

zák. o správě daní a poplatků

- zákon č. 368/1992 Sb.**, o správních poplatcích
zákon č. 252/1994 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích
zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon)
zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku)
zákon č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury
zákon č. 211/2000 Sb., o Státním fondu rozvoje bydlení
zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)
zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu
zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní
zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti
zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích
zákon č. 635/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o správních poplatcích
zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád
zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku
zákon č. 456/2011 Sb., o finanční správě České republiky
zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší
zákon č. 492/2012 Sb., o audiovizí
- vyhláška č. 53/1993 Sb.**, kterou se stanoví výše puncovních poplatků a způsob jejich placení
vyhláška č. 81/1995 Sb., o osvobození od správních poplatků
vyhláška č. 270/1998 Sb., o osvobození od správního poplatku

ÚVOD

Se správními poplatky se setkal, setkává, nebo setkávat bude každý z nás, a to v rozličných životních situacích. V podstatě před nimi není úniku. Platí to jak pro fyzické, tak i právnické osoby, které se dostávají do kontaktu s veřejnou, resp. státní správou, a to v těch případech, kdy samy požadují provedení určitého správního úkonu.

Podstatou správních poplatků obecně je, že jimi jsou zpoplatněny určité výstupy správní činnosti v oblasti státní správy. Některé aktivity státní správy tudíž podléhají zpoplatnění a žadatel o jejich provedení musí před tím splnit poplatkovou povinnost. Teprve poté se může domáhat provedení zpoplatněného úkonu. Zaplacení správního poplatku je jednou z podmínek provedení takového úkonu. Státní správa se zavedením správních poplatků brání tomu, aby byla zatěžována návrhy a žádostmi, které nejsou míněny vážně, a současně se jimi stanoví jistá míra příspěvku na výkon správní činnosti. Protože jde o to zachovat široký přístup ke státní správě, když řadu věcí nelze bez kontaktu se státní správou vůbec uskutečnit, je výše (sazba) správních poplatků v základních agendách nastavená tak, aby nepředstavovala nepřekonatelnou překážku, případně jsou určité agendy či oblasti správní činnosti, shodně jako osoby, od placení správního poplatku osvobozeny.

Pro správní poplatky je typické, že se v nich zachycuje jejich správní povaha. Jsou spojeny s požadovaným výkonem správní činnosti a jejich příjemcem je vykonavatel správní činnosti v oblasti státní správy, ať již tzv. přímé nebo nepřímé. Kromě toho ale správní poplatky mají i povahu finanční. Ta se projevuje v rámci správy těchto poplatků. Jde především o postup při vyměrování a vybírání správních poplatků. Zde se správní orgán, který jinak uskutečňuje zpoplatněnou správní činnost, stává tzv. správcem daně a dopadají na něj předpisy finančního práva procesního, především daňový řád č. 280/2009 Sb.

Naším záměrem bylo představit obě zmíněné roviny správních poplatků, tedy jak ryze správní, tak i finanční, která je jejich důsledkem. Oblast správních poplatků je sama o sobě poměrně široká. Kromě vlastního zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích a Sazebníku správních poplatků, který je přílohou (a nedílnou součástí) tohoto zákona, se se správními poplatky v jisté míře setkáme v desítkách dalších zákonů. Ty většinou vycházejí ze Sazebníku správních poplatků a stanoví, že zaplacení správního poplatku je jednou z podmínek pro provedení požadovaného správního úkonu. V jiných případech mohou zvláštní zákony obsahovat podrobnější právní úpravu, což je především u zákonů z oblasti práva duševního vlastnictví. Není vyloučeno, aby zvláštní zákony z oblasti správních poplatků obsahovaly úpravu odchylnou a staly se *lex specialis* vůči *lex generalis* představovaným zákonem č. 634/2004 Sb. Jiné zákony obsahují „toliko“ věcné osvobození, když konstatují,

V komentáři jsme se snažili přiblížit vlastní obsah zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, který je poměrně stručný. Zaměřili jsme se i na Sazebník správních poplatků. Ten již zcela konkrétně určuje, které úkony správních orgánů podléhají zpoplatnění (tj. stanoví předmět správních poplatků) a v jaké míře (sazba správních poplatků), přičemž může obsahovat i „zmírňující“, resp. moderační ustanovení. Přiblížili jsme i potřebné „finančně právní souvislosti“ správních poplatků a přesahy do této oblasti, zejména do již zmíněného daňového řádu.

Součástí komentáře je i Sazebník správních poplatků. Přitom je to právě on, který je předmětem častých novelizací (obvykle několikrát ročně). Z toho vyplývá, že jeho obsah je velmi proměnlivý a důsledkem je nestabilita v této oblasti. Mění se především výše sazeb jednotlivých správních poplatků, čemuž se v souvislosti s vývojem společnosti a dalších aspektů nelze ubránit. S tím souvisí i to, že se objevují nové správní poplatky, resp. správní poplatky za nové správní úkony, případně ty stávající se určitým způsobem modifikují. Problém není ani tak se zavedením nových správních poplatků, jako spíše s jejich změnou, což dokládá i poměrně bohatá judikatura správních soudů kupř. v případě položky č. 21 a oblasti „hazardu“. Zvýšenou pozornost je třeba v takových případech věnovat přechodným ustanovením příslušné novely, která mění zákon o správních poplatcích, resp. Sazebník správních poplatků.

Úplným závěrem na tomto místě přejeme čtenářům, aby se jim s komentářem pracovalo dobře, našli odpovědi na své otázky, nebo alespoň možný návod či cestu k jejich řešení. Budeme rádi za případnou zpětnou vazbu.

V Brně, květen 2017

JUDr. Lukáš Potěšil, Ph.D.